

2014-06-09

Fjällbergets naturreservat i Leksands kommun

**LEKSANDS
KOMMUN**

Innehåll

1. Beslut	3
2. Uppgifter om naturreservatet	3
3. Syfte med naturreservatet	
- Syfte	4
- Hur syftet ska uppnås	4
4. Skäl för beslut	
- Prioriterade bevarandevärden	4
- Miljömål	4
5. Motiv för bildande av naturreservat	
- Skyddsform	5
- Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen	5
- Planeringsbakgrund	5
6. Reservatsföreskrifter	5
7. Ärendets handläggning	7
8. Upplysningar	
- Dispens från föreskrifter m.m.	7
9. Kungörelse	7
10. Beslutande	7
11. Överklagan	7

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Skötselkarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Bildande av Fjällbergets naturreservat i Leksands kommun

1. Beslut

Kommunfullmäktige i Leksands kommun beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Området är cirka 58 hektar och skogen består av gammal gran- och tallskog med inslag av myrimpediment. Reservatets namn skall vara Fjällberget. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

Kommunfullmäktige fastställer samtidigt skötselplanen, bilaga 3, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Naturvårdsförvaltare ska vara Leksands kommun.

2. Uppgifter om naturreservatet

Namn	Fjällberget
Kommun	Leksand
Län	Dalarna
NVR id	01708-13
Församling/socken	Siljansnäs
Naturgeografisk region	Vågig bergkullterräng
Fastighet	Tasbäck 100:1
Anordningar	Informationsskyltar Slogbod Bord med bänkar
<i>Markslag</i>	
Tall- och granskog	36,5 ha
Myrimpediment	8,3 ha
Väg och grusplan	0,4 ha
Vatten	12,8 ha

3. Syfte med naturreservatet

Syfte med naturreservatet är att:

1. Bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer

Syftet med reservatet är att bevara den gamla naturskogsartade skogen där påverkan från skogsbruk har varit mycket begränsad de senaste 50 till 70 åren.

2. Tillgodose behov av områden för friluftslivet

Inom ramen för syftet ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser samt studier av kulturhistoriska objekt.

Syftet ska uppnås genom att:

- *Områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras och lämnas för fri utveckling genom föreskrifter som förhindrar skogsbruk och annan exploatering.*
- *Allmänheten informeras om reservatet.*
- *Områdets kvaliteter som vildmark och besökarnas upplevelse av stillhet och orördhet säkerställs.*

4. Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

- *Biologiska värden*

Skogen utgörs till största delen av gammal tallskog med ett för trakten osedvanligt stort inslag av gamla träd (100-300 år). Skogens höga ålder i kombination med förekomsten av död gran- och tallved, både stående och liggande träd, skapar viktiga livsmiljöer för sällsynta och rödlistade arter.

- *Friluftsliv*

Skogen är belägen på Leksands kommuns högsta berg, Fjällbergets nordostsluttning, ner mot Vådsjön. Området är estetiskt tilltalande och man kan vandra i skog hela vägen från Vådsjön och upp på berget där utsikten sträcker sig bort mot Siljan.

- *Kulturhistoriska värden*

I området finns kulturhistoriskt intressanta lämningar som kolbotten, ruin av kolarkoja, fäbodstig och en trädristning.

Miljömål

Detta beslut om att bilda Fjällbergets naturreservat bidrar till att uppfylla det nationella miljömålet *Levande skogar* liksom *Naturvårdsplan 2012-2020* för *Leksands kommun*, åtgärderna *G1, G3 och H7*.

5. Motiv för bildande av naturreservat

Skyddsform

Områdets värden kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Kommunen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner kommunen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken.

Planeringsbakgrund

Området ligger inom *Vildmarksriket* som är ett cirka 50 000 hektar stort skogsområde i gränstrakterna av kommunerna Leksand, Vansbro och Mora. Inom Vildmarksriket finns för trakten ovanligt stor areal skyddsvärd skog och olika satsningar på naturskydd har genomförts i området i samarbete mellan flera parter. I Leksands kommuns översiktsplan som planeras att antas år 2014 finns ställningstagande om att det i kommunen ska finnas tillgång till och möjlighet att uppleva naturskog. Kommunens intention är att 20 % av den produktiva skogsmarken i kommunen ska skyddas från skogsbruk.

6. Reservatsföreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Leksands kommun att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som framgår av föreskrifterna under B nedan. Detsamma gäller för uppföljning av bevarandemål och åtgärder.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Det är inom naturreservatet förbjudet att:

1. anlägga mark- eller luftledning, uppföra byggnad, mast, anlägga väg eller annan anläggning med följande undantag:
-rovfågelplattform och fågelholkar får efter samråd med naturvårdsförvaltaren sättas upp

2. bedriva täkt, gräva, schakta, anordna upplag, utfylla, tippa, dämna, dika, slänga trädgårdsavfall eller på annat sätt skada mark eller vatten
3. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada växande och döda träd
4. tillföra kalk, skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
5. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
 - transportera älg, björn, hjort eller vildsvin med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation
 - för skogs- eller jordbruksändamål framföra motorfordon längs befintlig led på ett sådant sätt och med ett sådant fordon så skador på mark och vegetation minimeras. Tillåten ledsträckning ("brukningsled") markeras med orange på skötselkartan som bifogas beslutet
 - för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende. Insatsen ska omgående anmälas till kommunen
6. uppföra nya tillfälliga eller permanenta jaktpass, jaktgränser och jaktstigar samt röja för nya sikt- eller skjutgator
7. plantera in växter och djur

B. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas med stöd av 7 kap 6 § i miljöbalken tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatet, uppsättning av informationsskyltar samt anläggning och underhåll av leder och andra anläggningar för friluftslivets behov
2. skötsel av naturreservatet enligt den skötselkarta, bilaga 2, som bifogas beslutet
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet. Det är inom naturreservatet förbjudet att:

1. skada träd och buskar, inklusive torrträd, torrstubbar och vindfällen (inkluderar vedinsamling för jaktpass)
2. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur
3. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark
4. cykla annat än på markerad led
5. elda med annat än egen medhavd ved

7. Ärendets handläggning

Ett större område på Fjällberget pekades ut som skyddsvärt i rapporten om *Vildmarksriket (Oldhammer och Kirppu 2010)*. 2012 utfördes en inventering av länsstyrelsen i syfte att bedöma områdets naturvärden. Länsstyrelsen konstaterade att området delvis skyddades av en större markägares nyckelbiotoper men ställde frågan till kommunen om reservatsbildning för en del av området. Leksands kommun beslutade 2012-11-12 att arbeta för bildande av naturreservat på Fjällberget. Naturvårdsverket beslutade 2013-06-24 att lämna förhandsbesked om bidrag för markåtkomst.

Efter värdering av området som utfördes av NAI Svefa har kommunen köpt marken av markägaren och genomfört reservatsbildningsprocessen.

I remissomgången inkom yttranden från länsstyrelsen, naturvårdsverket, friluftsförbundet, Leksands fågelklubb och Fjällbergs jaktlag. Inkomna synpunkter har analyserats och delvis inarbetats i beslut och skötselplan.

8. Upplysningar

Dispens från föreskrifter m.m.

Om det finns särskilda skäl får kommunen med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

9. Kungörelse

Beslutet kungörs på det sätt som gäller för författningar i allmänhet. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft omedelbart, även om beslutet överklagas.

10. Beslutande

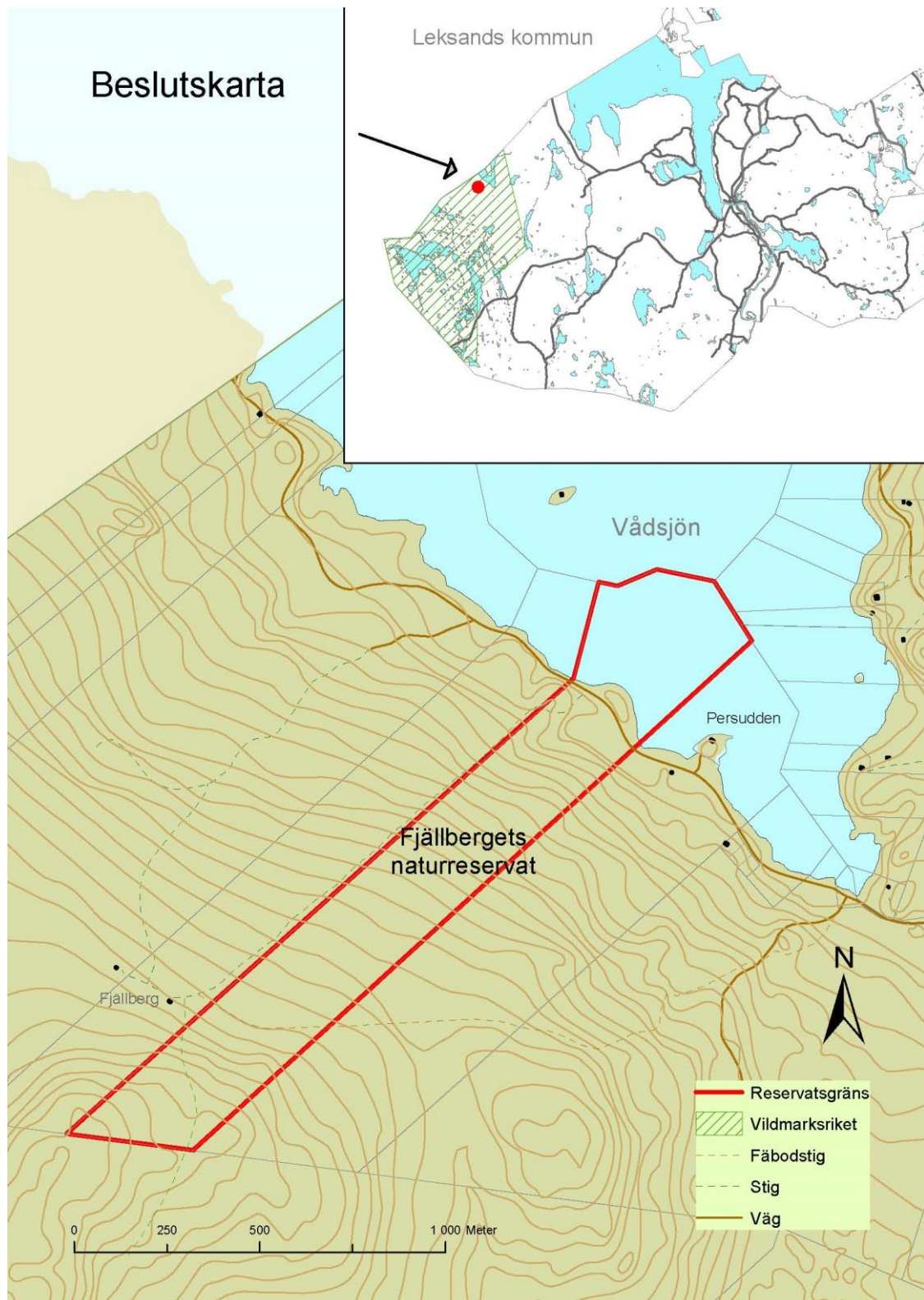
Beslut i detta ärende har fattats av kommunfullmäktige i Leksands kommun 2014-06-09

11. Överklagan

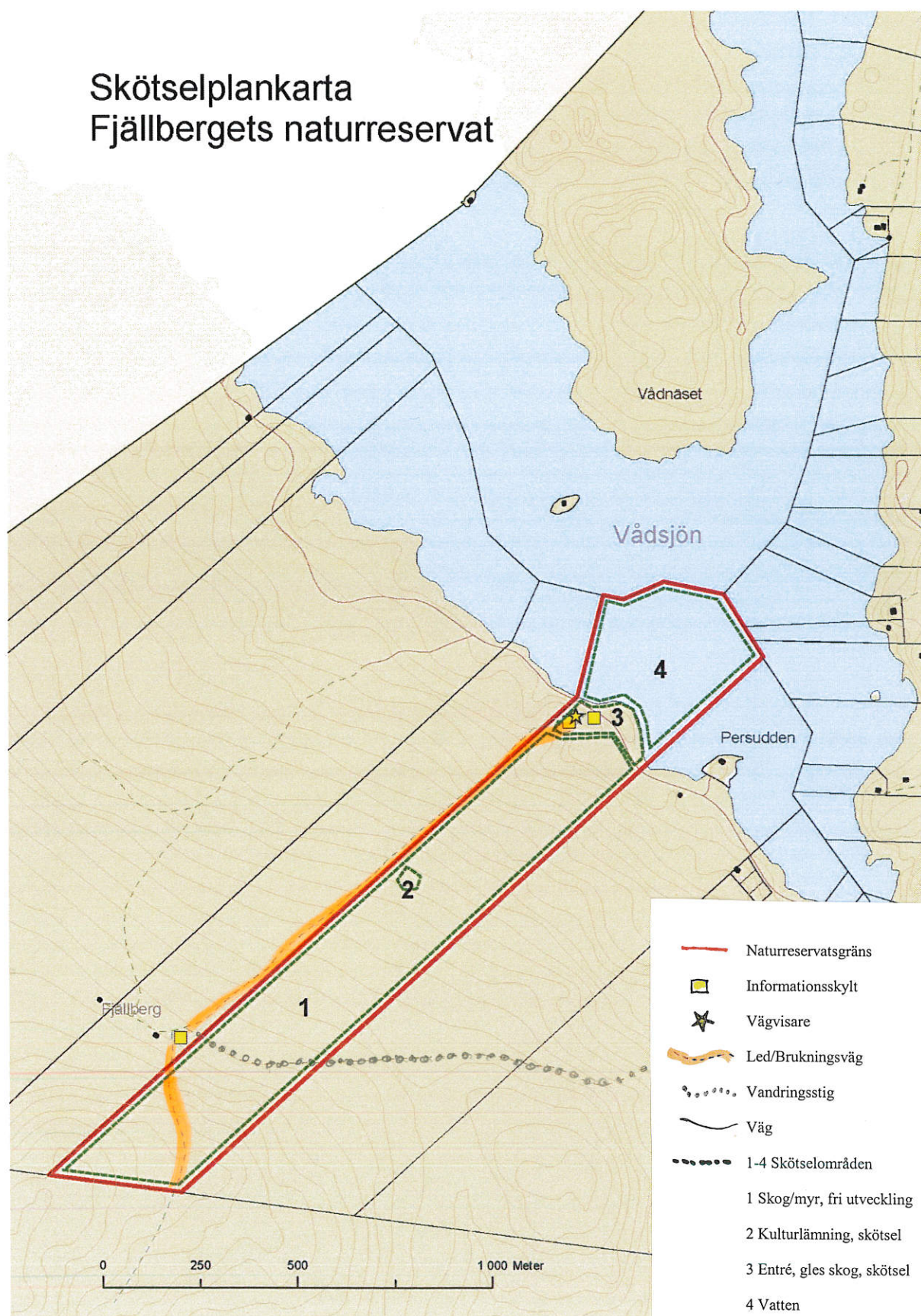
Beslutet kan överklagas till Länsstyrelsen Dalarna, se bilaga 4.

Beslutskarta

Bilaga 1

Skötselplan Fjällbergets naturreservat

Skötselplan för Fjällbergets naturreservat i Leksands kommun

**LEKSANDS
KOMMUN**

Innehåll

Skötselplan för Fjällbergets naturreservat

1. Beskrivning av reservatet

Administrativ data	3
Beskrivning av området	3
Historisk och nuvarande markanvändning	4
Jakt, fiske och övrigt friluftsliv	4
Bevarandevärden	4

2. Plandel

Syfte med reservatet	4
Prioritering mellan bevarandevärden	4
Skogliga skötselområden med bevarandemål och åtgärder	5
- Område 1	5
- Område 2	5
- Område 3	5
- Område 4	6
Övriga anordningar	6
- Fyrhjulingsled	6
- Gammal fåbodstig	6
- Informationsskyltar	6
- Slogbod och bord med bänkar	6
Skogsbrand	6
Insektsangrepp	7
Jakt	7
Dokumentation och uppföljning	7
Revidering av skötselplan	7
Skötselplankarta	8

Skötselplan för Fjällbergets naturreservat

1. Beskrivning av reservatet

Administrativa data

Objektnamn	Fjällberget
Län	Dalarna
Kommun	Leksand
Fastighetsbeteckning	Leksand Tasbäck 100:1
<i>Markslag</i>	
Tall- och barrblandskog	36,5 ha
Myr- och skogbevuxen myr	8,3 ha
Väg och grusplan	0,4 ha
Vatten	12,8 ha
Total areal	58 ha
Anordningar	1 naturreservatsskylt 6-8 mindre informationsskyltar 1 slogbod 2 grupper av bord med bänkar

Beskrivning av området

Biologi

Skogen utgörs till största del av gammal tallskog med ett för trakten osedvanligt stort inslag av gamla träd (100-300 år). Reservatet är beläget i en nordostsluttning där skogen i övre delen delvis växer i lågproduktiva höjdlägen och på myrmark. Graninslaget är måttligt men ökar i takt med bättre växtförhållanden längre ner i sluttningen. Björk växer spritt i hela området. Sälgen och asp förekommer sporadiskt. I höjdlägena finns många toppbrutna träd och torrakor på grund av det kärva läget. Längre ner i sluttningen är skogen tätare, särskilt i granpartierna har den pågående självgallringen här gett upphov till mycket död ved. Området är brand-präglad och det finns gott om kolade brandstubbar och träd med brandljud. Granskiktet är ofta äldre än 120 år vilket tyder på att den senaste branden skedde någon gång under den sista halvan av 1800-talet. Skogen i området är på många håll hänglavsrik med flera noterade fynd av rödlistade arter och signalarter.

Värdefulla arter:

Art	Vetenskapligt namn	Kategori
Blågrå svartspik	Chaenothecopsis fennica	(NT)
Garnlav	Alectoria samentosa	(NT)
Violettgå tagellav	Bryoria nadvornikiana	(NT)
Gammelgransskål	Pseudographis pinicola	(NT)
Tretåig hackspett	Picoides tridactylus	(NT)

Doftskinn	Cystostereum murrain	(NT)
Ullticka	Phellinus ferrugineofuscus	(NT)
Kolflarnlav	Hypocenomyce anthracophila	(NT)
Liten spiklav	Calicium abietinum	(S)
Kantvitmossa	Sphagnum quinquefarium	(S)
Bronshjon	Callidium coriaceum	(S) enl. B.Ehnström mfl skalbaggskunniga

1 Rödlistade arter enligt ArtDatabanken 2010. (RE)Försvunnen, (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar, (NT) Nära hotad, (DD) Kunskapsbrist.

2 Signalarter enligt Skogsvårdsstyrelsen. (S)

3 Regionalt hotad art (RH)

Historisk och nuvarande markanvändning

Skogen är påverkad av äldre tiders dimensionsavverkningar, men det stora antalet gamla tallar tyder på att den påverkan kan bedömas vara svag. Den relativt sett lilla mängden död ved beror troligtvis på äldre tiders tjärbränning/kolning då man systematiskt har samlat in all för ändamålet lämplig död ved. Påverkan från skogsbruk är begränsat till äldre tiders dimensionsavverkning samt eventuellt en svag gallring av skogen på den nedre halvan av sluttningen någon gång de senaste 50 till 70 åren. Myrskogen i södra delen av området har klassats som nyckelbiotop av skogsstyrelsen.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Reservatet ingår i Näsbygge älgskötselområde och jakt bedrivs i området. Vattnet ingår i Siljansnäs fiskevårdsområde och fiske bedrivs i Vådsjön. Fjällberget är kommunens högsta berg och ligger vackert vid Vådsjön med vidsträckt utsikt. På Fjällbergets topp (utanför det blivande reservatet) finns ett större område med gammal skog. Skogen i området och på bergets topp är lättframkomlig och strövvänlig. En stig leder delvis genom området. Sammantaget bedöms området vara intressant för friluftslivet. Här kan besökaren få möjlighet att uppleva orördhet och stillhet.

Bevarandevärden

I reservatsområdet finns gammal skog vilket idag är en bristvara i Leksands kommun. I skogen finns värdefulla livsmiljöer för växter och djur varav flera är rödlistade. Skogen är estetisk tilltalande, vildmarkslik och ligger på kommunens högsta berg, vilket ökar betydelsen för att området bevaras för friluftslivet.

2. Plandel

Syfte med naturreservatet är att:

1. Bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer

Syftet med reservatet är att bevara den gamla naturskogsartade skogen där påverkan från skogsbruk har varit mycket begränsad de senaste 50 till 70 åren.

2. Tillgodose behov av områden för friluftslivet

Inom ramen för syftet ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser samt studier av kulturhistoriska objekt.

Prioritering mellan bevarandevärden

Reservatet har mycket höga skogliga naturvärden som i framtiden kan bli ovärderliga för friluftslivet och naturturism. Skulle konflikter om vilket värde som prioriteras främst uppstå inom reservatet prioriteras naturvärdet först i hela området.

Skogliga skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet indelas i ett antal skötselområden med respektive mål och skötselinsatser. Varje delområde beskrivs först kortfattat sedan följer mål och åtgärder.

Respektive område redovisas på skötselplankarta på sidan 8.

Område 1: Gammal tall- och barrblandskog med inslag av björk, cirka 100-300 år, 42 ha

Område 2: Tall- och barrblandskog, cirka 120 år, med kolbotten och kolarkojruin, 0,3 ha

Område 3: Tall- och barrblandskog, cirka 120 år, med väg och grusplan, 3 ha

Område 4: Vatten, 12,7 ha

- Område 1

Skogen utgörs till största del av gammal tallskog med ett för trakten osedvanligt stort inslag av mycket gamla träd (100-300 år). Skogen i övre delen av sluttningen växer delvis i lågproduktiva höjdlägen och på myrmark. Graninslaget är måttligt men ökar i takt med bättre bonitet längre ner i nordost och övergår allra längst ner till slut i barrblandskog. Björk finns i varierande grad över hela ytan. Säl och asp förekommer sporadiskt, enstaka äldre och döda sälgrar förekommer. Grövre torrakor och lågor av tall finns spridda över området. Granen i den nedre branten självgallrar och har gett upphov till mycket död granved. I höjdlägena finns många toppbrutna träd och torrakor.

Skogen i området är på många håll hänglavsrik med flera noterade fynd av rödlistade arter och signalarter. Skogen är påverkad av äldre tiders dimensionsavverkningar, men det stora antalet gamla tallar tyder på att den påverkan kan bedömas vara svag. Området är brandpräglad och det finns gott om kolade brandstubbar och träd med brandljud. Granskiktet är ofta äldre än 120 år vilket tyder på att den senaste branden skedde någon gång under den sista halvan av 1800-talet. En gammal ristning på en torraka har påträffats i en myrkant i den övre delen av sluttningen. I området finns två jaktpass som har siktröjts.

Mål: Målet är en skog där naturliga processer som åldrande och döende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av t ex stormfällning eller insektsangrepp kan leda till att skogen under perioder har en annan karaktär men detta är en naturlig del i skogens utveckling, areal ca 42 ha.

Åtgärder: Hela området lämnas för fri utveckling. Jaktpassens befintliga siktgator får hållas efter men inte utökas.

- Område 2

Området består av en stor kolbotten och en kolarkojruin. Några döda sälgrar står intill. Kolmilan är troligtvis anledningen till den knappa tillgången på äldre död ved i närområdet. Omgivningen består av tall- och barrblandskog som är omkring 120 år.

Mål: Kolbotten och kolarkojruin som tydligt syns och är fria från träd som förstör lämningen, areal cirka 0,3 ha.

Åtgärder: Träd ska hållas undan från kolbotten och kolarkojruin. Informationsskylt ska sättas upp.

- Område 3

Består av 120-årig tall- och barrblandskog och är ingången till reservatet om man kommer med bil till Vådsjön. En liten grusplan finns ovanför vägen och kan användas som parkeringsplats och som rastplats. Här är utsikten vacker ut över Vådsjön och en lämplig plats för slobod och bord med bänkar. En cementring finns för att elda i. Nedanför vägen är det gallrad och röjd tallskog. En grusväg går ner till vattnet och där finns en mindre grusplan, där ett bord med bänkar kan placeras i strandkanten.

Mål: En gles tallskog som lämnar utsikt mot sjön, areal cirka 3 ha.

Åtgärder: Tallskogen ska röjas från skymmande buskar och granuppslag vart femte år. Anläggningarna besiktigas vart annat år och restaureras efter behov.

- Område 4

Området består enbart av vatten i Vådsjön och finns nordost om skogsområdet.

Inga åtgärder: Under förutsättning att strandskyddsdispens lämnas finns möjligheten att lägga ut en enkel brygga.

Anordningar

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där finns på informationstavlor i anslutning till området och på kommunens hemsida. Rastplats med slobod och bänkar är välskötta och stigar/leder i gott skick.

- Led/ brukningsled

En led/brukningsled går i gränsen mellan och längs med skogsskiftet intill reservatsområdets nordvästra sida, från Vådsjön och upp till stugorna i Fjällbergs fäboddar. Därifrån leder den vidare söderut. Genom fuktiga stråk har leden delats upp i flera spår.

Mål: En välhållen, märkt led som vid blöta partier är förstärkt av spång eller bro.

Åtgärder: Leden underhålls och märks i samförstånd med markägaren Siljansnäs sågverk och jaktlaget. I mycket blöta partier kan det vara lämpligt att förstärka leden genom att lägga spång eller bygga enkla broar.

- Gammal fäbodstig

En gammal fäbodstig som delvis är igenväxt och svår att hitta går mellan stugorna och Vådsjöns sydspets.

Mål: Märkt stig med karaktären vandringsstig.

Åtgärder: Stigen röjs försiktigt och märks upp och en informationsskylt om stigen ska sättas upp.

- Informationsskyltar

Skyltar med karta och information om natur- och kulturvärden i området ska tas fram och sättas upp vid den naturliga entrén till området vid Vådsjön. Ett litet antal mindre informationsskyltar som beskriver specifika naturvärdena som torrakor, gamla träd och mark/lågväxande granar planeras. Viktigt att informera om att det inte är tillåtet att hugga torrträd för eldning inom området. Mindre informationsskyltar som beskriver kulturhistoriska objekt sätts upp intill kolbotten, kolarkojuin och gammal fäbodstig.

Mål: Välhållna skyltar.

Åtgärder: Samtliga skyltar ska ses över vart annat år och bytas ut vid behov.

- Slobod och bord med bänkar

En slobod placeras på grusplanen tillsammans med bord med bänkar intill eldningsplats. Ett bord med bänkar placeras vid strandkanten.

Mål: Hela och funktionella anordningar.

Åtgärd: Samtliga anläggningar ses över varje år och restaureras vid behov.

Skogsbrand

Alla bränder, även de som startat genom blixtnedslag, skall släckas enligt gällande brandlagstiftning.

Insektsangrepp

Tillfälliga insektsangrepp skall ej åtgärdas. Skogsstyrelsen får besluta om nödvändiga åtgärder om situationen påkallar dessa.

Jakt

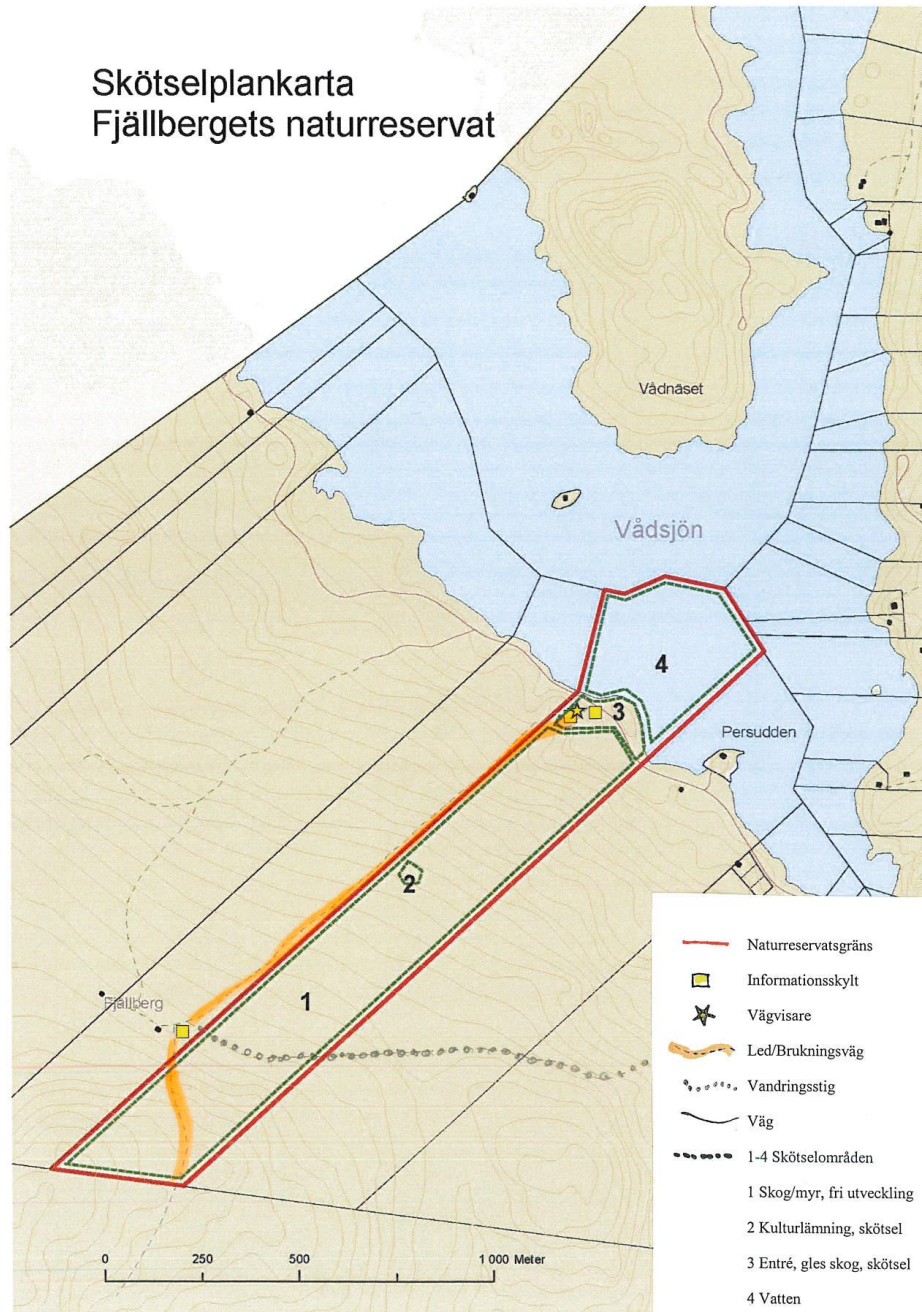
Jakt får bedrivas i området. Røjning för nya siktgator och uppförande av tillfälliga eller permanenta jaktpass är förbjudet. Befintliga siktgator får hållas efter men inte utökas.

Dokumentation och uppföljning

Kommunen ansvarar för att dokumentera tillsynsarbetet samt alla åtgärder.

Revidering av skötselplan

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

2014-06-09